

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ผลกระทบต่อเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาที่
ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ปี 2548

Affect of Three Southern Border Province Unrest Situation on Farmers : Case Study at Thanto
District, Yala Province, 2005

T096298

โดย

นางสาววรเพ็ชร ทักแก้ว

ป.พ.
๑๒๖๑๗
๒๕๔๙

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 96298
วันเดือนปี 2 JUN 2009

เสนอ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

พ.ศ. 2549

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

ผลกระทบต่อเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาที่
ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ปี 2548

Affect of Three Southern Border Province Unrest Situation on Farmers : Case Study at Thanto
District, Yala Province, 2005

โดย
นางสาววรเพ็ชร ทศแก้ว

ได้รับการตรวจและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 24 เดือน 5 ค.ศ. 2549

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภสมบุรณ์ อึ้งรัตนากร)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์ อนันท์ บุญยีน)

หัวหน้าภาควิชาฯ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมารัตน์ ชันท์ศรี)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ผลกระทบต่อเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
กรณีศึกษา ที่ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ปี 2548

โดย : นางสาวรพีชร์ ทศแก้ว

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชา : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภสมบูรณ์ อังรัตนกร)

๒๘ / ๖ / ๒๕๔๘

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงผลกระทบต่อนเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบ
- ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาที่ ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ปี 2548
เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเกษตรกร ผลกระทบที่มีต่อเกษตรกรในด้านการเกษตร ทั้งการผลิตและการ
จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนผลกระทบทางเศรษฐกิจและทางสังคมจากปัญหาความไม่
สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการศึกษาพบว่า สภาพทั่วไปของเกษตรกร ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุ 30 ปี
ขึ้นไป นับถือศาสนาพุทธ ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา 4 สถานภาพสมรสแล้ว จำนวนสมาชิกใน
ครอบครัวอยู่ระหว่าง 1-3 คน กิจกรรมการเกษตรทำสวนยางพารา สวนผลไม้และเลี้ยงสัตว์ เมื่อมี
เหตุการณ์ความไม่สงบเกิดการออกไปประกอบอาชีพของเกษตรกรไม่เหมือนเดิม จากที่เกษตรกร
เริ่มกรีดยางในเวลา 01.00-02.00 นาฬิกา เปลี่ยนมาเป็นเวลา 05.00-06.00 นาฬิกาแทน ซึ่งส่งผลต่อ
รายได้ของเกษตรกร จากที่เคยมีรายได้จากการกรีดยาง ซึ่งอยู่ในช่วง 70,000-90,000 บาทต่อปี ลด
ลงเป็น 40,000-60,000 บาทต่อปี รายได้จากผลไม้ อยู่ในช่วง 40,000-60,000 บาทต่อปี ลด
เหลือ 10,000-30,000 บาทต่อปี และรายได้การเลี้ยงสัตว์ ก็ลดลงเช่นกันจาก 10,000-30,000 บาทต่อปี
เหลือต่ำกว่า 10,000 บาทต่อปี ความคิดเห็นโดยภาพรวม อันสืบเนื่องจากผลกระทบทางสังคมและ
เศรษฐกิจ เกษตรกรมีปัญหาระดับมากในเรื่อง ความหวาดระแวงภัยจากสถานการณ์ความไม่สงบที่
เกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงของรายได้ การเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณี การเดินทาง ความ
ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความแตกต่างทางศาสนา การเสนอข้อมูลข่าวสารของภาครัฐบาล
การเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ เกษตรกรมีปัญหาระดับปานกลาง ในเรื่อง การกรีดยาง การว่างงาน
การดูแลรักษาสวนยางพารา ความสัมพันธ์ระหว่างไทยมุสลิมและไทยพุทธ การเก็บเกี่ยวผลไม้
การดูแลรักษาสวนผลไม้ เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับน้อย ในเรื่อง ความพึงพอใจการ
แก้ปัญหาของรัฐบาล ความพึงพอใจการตั้งศูนย์รับซื้อลางกอง และการช่วยเหลือของรัฐบาล

คำนิยม

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะการช่วยเหลือจากอาจารย์หลาย ๆ ท่านในภาควิชา โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภสมบุรณ์ อิงรัตนกร ประธานกรรมการปัญหาพิเศษที่คอยชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษาแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ อีกทั้งอาจารย์ เอนก บุญยืน ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษที่คอยให้คำปรึกษาและคอยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ข้าพเจ้า รู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ จึงขอกราบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ คอยช่วยเหลือกันตลอดมาและบุคคลอื่นๆ ที่ข้าพเจ้ามิได้กล่าวถึงในที่นี้ ขอขอบคุณด้วยความจริงใจ

ขอขอบคุณเกษตรกร ค.ธาร โต ทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการกรอกแบบสอบถาม และให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ และขอให้เกษตรกรทุกท่านประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และที่ขาดไม่ได้ในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ คือ ขอขอบพระคุณ พ่อ-แม่ ที่สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ และเป็นกำลังใจให้ลูกในการทำงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

วรพีเชษฐ์ ทัศแก้ว

มีนาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(ก)
คำนิยม	(ข)
สารบัญตาราง	(จ)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญปัญหาพิเศษ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1
ขอบเขตของการศึกษา	2
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	2
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
เหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	3
ผลกระทบที่มีต่อเกษตรกรเนื่องจากความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	7
การช่วยเหลือเกษตรกรของภาครัฐบาล	12
ข้อมูลเกี่ยวกับการทำการเกษตรของเกษตรกร ต.ธารโต อ.ธารโต จ.ยะลา	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	19
การวิเคราะห์ข้อมูล	19
ตารางการปฏิบัติงาน	20
งบประมาณที่ใช้ในการศึกษา	21
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	
ผลการวิจัย	22
วิจารณ์ผล	31
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	32
ข้อเสนอแนะ	33

สารบัญ(ต่อ)

เอกสารอ้างอิง

ภาคผนวก

หน้า

35

(ก)

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนครอบครัวเกษตรกรในตำบลธารโต	14
2	แสดงขนาดตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน	18
3	แสดงข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบในการผลิตและการตลาด	24
4	แสดงความคิดเห็นโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ	28
5	แสดงความพึงพอใจของเกษตรกรโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ	30

บทที่ 1

บทนำ(Introduction)

ความสำคัญของปัญหา(Statement of the problem)

สถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้ภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ได้เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน อันเป็นผลมาจากการก่อการร้ายของกลุ่มบุคคลที่ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ โดยได้กระทำการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน เช่นการทำร้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐและมาผู้บริสุทธิ์ การเผาสถานที่ราชการ เฝ้าโรงเรียน วางระเบิดตามที่สาธารณะต่าง ๆ เป็นผลให้ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์นี้ด้วย ไม่กล้าที่จะออกไปประกอบอาชีพของตน เช่นการกรีดยาง ทำสวนผลไม้ จึงทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายครองชีพ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงต้องการศึกษาว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผลกระทบต่อเกษตรกรอย่างไรบ้าง ผู้วิจัยจึงเลือกเกษตรกรตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา เพราะประชากรส่วนใหญ่ในตำบลธารโตได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

วัตถุประสงค์การศึกษา(Objective of the Study)

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรของ ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาผลกระทบ ทางด้านสังคมและทางเศรษฐกิจของเกษตรกรอันสืบเนื่องมาจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในด้านการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ(Significance of the Study)

1. ได้ทราบสภาพทั่วไปของเกษตรกรตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา
2. ได้ทราบถึงการผลกระทบทางด้านทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในการทำการเกษตรทั้งในด้านการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร
3. เพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาให้เกษตรกร

ขอบเขตของการศึกษา(Scope and limitation)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาจากเกษตรกร ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ทำการสุ่มแบบบังเอิญ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 103 ครัวเรือน ครัวเรือนละ 1 ชุด เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจคือ แบบสอบถาม โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม 2549

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ(Operational Definition of terms)

ผลกระทบ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่ไม่ประสงค์ดีต่อประเทศชาติในเขตจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส ส่งผลให้เกษตรกรเดือดร้อนในการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร

เกษตรกร หมายถึง ผู้ทำเกษตรกรรม ในที่นี้หมายถึงเกษตรกรตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา

เกษตรกรรม หมายถึง การใช้ที่ดินเพาะปลูกพืชต่าง ๆ เช่น ยางพารา ลองกอง ทุเรียน มังคุด เงาะ ส้มโชกุน รวมทั้งการเลี้ยงวัว แพะ

ความไม่สงบ หมายถึง เรื่องไม่เป็นปกติอันเกิดจากการกระทำของบุคคลที่ไม่ประสงค์ดีต่อประเทศชาติ ในเขตจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง พื้นที่ทางภาคใต้ซึ่งมีอาณาเขตติดกับประเทศมาเลเซีย คือจังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง(Review of Related Literature)

การวิจัยเรื่องผลกระทบต่อเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาที่ ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ปี 2548 ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. เหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
  - 1.1 ความเป็นมาของเหตุการณ์ความไม่สงบ
  - 1.2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ผลกระทบที่มีต่อเกษตรกรเนื่องจากความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
  - 2.1 ทางด้านสังคม
  - 2.2 ทางด้านเศรษฐกิจ
3. การช่วยเหลือเกษตรกรของภาครัฐบาล
  - 3.1 การจัดตั้งศูนย์คัดแยกไม่ผลชุมชน
  - 3.2 โครงการโรงเรียนเกษตรกร
4. ข้อมูลเกี่ยวกับทางด้านเกษตรของเกษตรกรตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา
  - 4.1 สภาพทั่วไปของตำบลธารโต
  - 4.2 สภาพการปกครองและประชากร
  - 4.3 สภาพทางเศรษฐกิจ
  - 4.4 สภาพสังคม
  - 4.5 ปัญหาสำคัญของท้องที่ตำบลธารโต
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 ความเป็นมาของเหตุการณ์ความไม่สงบ

สำหรับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ นับระยะเวลา ตั้งแต่เหตุการณ์ปีล้นปีน ที่ กองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 จนถึงปัจจุบัน ถือว่าเป็นวิกฤตที่ร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ทั้งนี้เพราะสงครามในยุคแรก ๆ ยังเป็นการต่อสู้ระหว่างเจ้าเมืองกับเจ้าเมือง ระหว่างกองทัพกับกองทัพ การบใช้ระยะเวลาสั้น ราษฎรส่วนใหญ่จะได้รับผลกระทบก็เฉพาะตอนที่เมืองปัตตานีแพ้

สงครามถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลย การก่อการร้ายในยุคก่อน ขบวนการก่อการร้ายอาศัยอยู่ในป่า และภูเขา โดยเฉพาะภูเขาบูโด ราษฎรส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบ แต่ความไม่สงบครั้งล่าสุดนี้ ผู้ก่อการร้ายได้เปลี่ยนยุทธศาสตร์มาปฏิบัติการในเมือง ทำการสังหารและทำร้ายทั้งคนไทยพุทธ และไทยมุสลิม โดยวิธีการลอบฆ่าโดยการพิน ยิง และวางระเบิด อันเป็นวิธีเดียวกับที่ใช้ในการก่อการร้ายของต่างประเทศ และมีการพัฒนารูปแบบการก่อการร้ายอย่างต่อเนื่อง และยุทธวิธีในการต่อสู้เพื่อดำรงความมุ่งหมายในการเรียกร้องดินแดนเพื่อตั้งรัฐปัตตานีคานูสลามในแนวทางหรือมิติใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอกประเทศ (มดิซน,2548) ยังคงประกอบเป็นขบวนการโจรก่อการร้ายที่มีความสมบูรณ์ เข้มแข็ง มีเป้าหมายการปฏิบัติงาน มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน และขบวนการโจรก่อการร้ายน่าจะเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติอันดับหนึ่งในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ในห้วงตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.2545 ได้ปรากฏการณ์เคลื่อนไหวของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น โต้ะอิหม่าม, โต้ะครู อูสตาซ เจ๊ะกู (ครูสอนศาสนา) ซึ่งเป็นคนที่มีการศึกษา มีความรู้ความสามารถค่อนข้างดีมีการเคลื่อนไหวที่บ่งชี้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการต่อสู้เพื่อเรียกร้องดินแดนปัตตานี โดยใช้ปอเนาะ (สถานที่ที่ทางการไม่เพิ่งเล็งและไม่กล้าเข้าไปตรวจค้น) เป็นสถานที่ติดต่อพบปะหารือและวางแผน หลบซ่อน รวมถึงซุกซ่อนอาวุธนอกจากนั้นหลายปอเนาะได้มีการปลุกระดมแนวความคิดในการต่อสู้ให้กับเยาวชนและจัดให้มีการฝึกหัดแบบทหาร ทั้งนี้แกนนำของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ จะมีความสัมพันธ์กับขบวนการโจรก่อการร้ายทั้งในแง่ของเครือข่ายและแนวร่วม ที่ผ่านมามีปรากฏข่าวสารที่ชัดเจนว่ากลุ่มบุคคลเหล่านี้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับขบวนการ BRN Coorinate ได้มีการรวบรวมราษฎร เยาวชนที่ศึกษาอยู่ในปอเนาะและครูสอนศาสนา (อูสตาซและ เจ๊ะกู) ตามหมู่บ้านหลายแห่งในเขต สาม จังหวัดชายแดนภาคใต้จัดตั้งเป็นกลุ่ม และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ยังมีความพยายามจัดหาอาวุธ ไว้เป็นเครื่องมือของกลุ่มในการปฏิบัติงานของกลุ่มนี้จะเรียกกลุ่มนี้ว่า “มูจาฮิดีน (นักรบของพระเจ้า) จากการติดตามและตรวจสอบ ข่าวสารและการสอบสวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากที่ผ่านมาเช่นการลอบสังหารเจ้าหน้าที่ การลอบยิงราษฎรไทยพุทธ การปล้นอาวุธ การลอบเผาโรงเรียน การโจมตีกองร้อย การโฆษณาชวนเชื่อ การรบบวางระเบิดสามารถยืนยันว่าเหตุการณ์เกือบทั้งหมดเป็นการกระทำการปฏิบัติการของขบวนการร่วมเพื่อเอกราชปัตตานี(Bersatu) โดยกลุ่มที่ปฏิบัติการคือขบวนการ POLO, BRN ,GMIPและแนวร่วม(กลุ่มแอบอิงศาสนา) กองกำลังเยาวชนกู้ชาติปัตตานีเป็นกองกำลังเยาวชนโดยมีครูสอนศาสนา(อูสตาซ) เป็นแกนนำให้กับกองกำลังติดอาวุธให้มีความเข้มแข็งมากที่สุดซึ่งจะกลับมาเคลื่อนไหวใหม่ในขณะเดียวกันก็ใช้เป็นกองกำลังบ่อนทำลายอำนาจรัฐในพื้นที่ให้อ่อนลงให้มากที่สุด (กิตติ รัตนฉายา, 2537) โดยขบวนการโจรก่อการร้ายหรือขบวนการแบ่งแยกดินแดน อิมรอน มะลูลีม (2539) ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

1.1.1 ส่วนองค์กรนำ ประกอบด้วย บุคคล คณะบุคคลและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องของอำนาจการวางแผนซึ่งนำกองกำลังติดอาวุธและแนวร่วมทั้งภายในและภายนอกประเทศ บุคคลที่กล่าวถึงนี้ส่วนมากอาศัยอยู่ในมาเลเซีย อินโดนีเซียบางประเทศในตะวันออกกลางและบางประเทศในยุโรป

1.1.2 ส่วนกองกำลังติดอาวุธ ประกอบด้วยกองกำลังติดอาวุธในป่าเขาและกองกำลังไม่ติดอาวุธอาศัยปะปนอยู่กับชาวบ้านในหมู่บ้าน กองกำลังส่วนนี้ได้รับการฝึกจากในประเทศและจากต่างประเทศดำเนินการก่อการร้าย สร้างความไม่สงบและเคลื่อนไหวกว้างไปมาระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย

1.1.3 ส่วนแนวร่วม หรือ ผู้สนับสนุนประกอบด้วยบุคคลหลายสาขาอาชีพ ส่วนมากอยู่ในประเทศ อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ขบวนการ โจรก่อการร้ายมีอิทธิพลและมีการเคลื่อนไหวกว้าง อาจเป็นเครือข่ายของสมาชิกขบวนการหรือผู้ได้ผลประโยชน์จากอิทธิพลอำนาจมืด อำนาจทางการเมืองหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ดังเช่น กิตติ รัตนฉายา(2548:30)ได้แบ่งกลุ่มแนวร่วมออกเป็น 7 กลุ่ม ดังนี้

1.1.3.1 กลุ่มเชื้อห้ำ มีสมาชิกระดับแกนนำหลายคน ซึ่งร่วมชุมนุมประท้วงกรณี มัสยิดกรือเซะตำบลตันหยงลุโล๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานีเมื่อปีพ.ศ.2532 เมื่อปีพ.ศ.2533 เข้าร่วมเป็นสมาชิกมูลนิธิดินอิสลามปัตตานีเคยเขียนและทิ้งแผ่นปลิวและอยู่เบื้องหลังการก่อวินาศกรรมในพื้นที่

1.1.3.2 กลุ่มดาวห้ำ เป็นกลุ่มทางศาสนาหลายคนมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับขบวนการ โจรก่อการร้ายและมีความคิดและอุดมการณ์ในการต่อสู้เพื่อเอกราชปัตตานีอีกทั้งสมาชิกกลุ่มขบวนการ โจรก่อการร้ายที่แอบแฝงอยู่ในกลุ่มดังกล่าวมักจะอำพรางอยู่และธรรมจาริกไปในพื้นที่ต่างๆเพื่อตรวจสอบพื้นที่และติดตามการเคลื่อนไหวกว้างของเจ้าหน้าที่ และเป็นเครื่องมือในการหาข่าวสารให้กับกลุ่มขบวนการ โจรก่อการร้ายทุกขบวนการ

1.1.3.3 กลุ่มนักวิชาการมุสลิม เป็นกลุ่มที่มีความรู้มีการศึกษาสูงเป็นอาจารย์และนักวิชาการที่อยู่ในมหาวิทยาลัย และปัญญาชนรุ่นใหม่ที่ได้รับการจัดตั้ง นับเป็นตัวแปรสำคัญขององค์กรการต่อสู้ เนื่องจากมีสถานะที่เอื้ออำนวยต่อการเคลื่อนไหวกว้างและมีอุดมการณ์สูง

1.1.3.4 กลุ่มอิทธิพลผลประโยชน์ เป็นกลุ่มที่มีอุดมการณ์น้อยมาก เช่น นักการเมืองในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มักมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มอิทธิพลที่หาผลประโยชน์จากบ่อนการพนันยาเสพติดและค้าอาวุธสงคราม

1.1.3.5 กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ส่วนใหญ่รู้ปัญหาและสถานการณ์ในพื้นที่ได้โดยตรง และมักจะแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกับกลุ่มโจร จึงเป็นเครื่องมือของขบวนการดังกล่าว

1.1.3.6 กลุ่มผู้นำศาสนาและครูสอนศาสนาในพื้นที่ จบการศึกษาด้านการศาสนาโดยตรงจากตะวันออกกลาง และอินโดนีเซีย โดยเฉพาะครูสอนศาสนาในโรงเรียนปอเนาะ หรือ

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีบทบาทสูงในการปลุกระดมและปลุกฝังความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองต่อเยาวชนรุ่นใหม่ โดยสอดแทรกวิชาประวัติศาสตร์ปัตตานีเพื่อปลุกเร้าให้เยาวชนรุ่นใหม่ มีจิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อมาตุภูมิ ครูสอนศาสนาและนักศึกษาชาวต่างชาติ ปัจจุบันบุคคลกลุ่มนี้เดินทางและแทรกซึมเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวนมาก ทั้งที่เดินทางเข้ามาแบบผิดกฎหมายและถูกกฎหมาย เข้ามาทำการสอนศาสนาอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

1.1.3.7 กลุ่มกองกำลังเยาวชนก๊วยชาติปัตตานี กลุ่มนี้ที่สร้างความวุ่นวายในพื้นที่ในปัจจุบัน มี กลุ่มเยาวชนที่หลงผิด และมวลงชนบางส่วนใน พื้นที่ โดยกลุ่มนี้จะทำหน้าที่วางเพลิงทำลายตู้โทรศัพท์สาธารณะ หรือก่อวินด้วยกรวางระเบิด หรือราดน้ำมันบนถนน ขัดขวางการจับกุมของเจ้าหน้าที่ หน่วยล่าสังหาร ได้แก่ กลุ่มมือปืนจากซุ่มมือปืน กลุ่มเบี่ยงเบน หลีกคำสอนทางศาสนา การเคลื่อนไหวของ กลุ่มนี้จะมุ่งประทุษร้ายต่อชีวิตของข้าราชการ ราษฎร ตลอดจนผู้นำศาสนา และพระสงฆ์ในพื้นที่ โดยใช้อาวุธปืนและ ของมีคมทำร้ายจนเสียชีวิต และยังมี การเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง และ กลุ่มที่ผ่านการฝึกอบรมด้านยุทธวิธีทางทหารทั้งใน และ นอกประเทศมาอย่างดี กลุ่มนี้จะทำหน้าที่ปล้นและ โจมตีที่ตั้งทางทหาร ซุ่มโจมตีการลาดตระเวนเคลื่อนที่ และลอบวางระเบิดสังหาร

1.2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตั้งแต่ปี 2547 ถึงปี 2548 กิตติ รัตนฉายา (2548) ได้กล่าวถึงเหตุการณ์การก่อเหตุในช่วง ตั้งแต่ เดือนมกราคม 2547 ถึงเดือนมิถุนายน 2547 รวมระยะเวลา 6 เดือน มีการก่อการร้าย 616 รายการ ส่งผลให้ ข้าราชการ พนักงานของรัฐ ราษฎร และคนร้าย เสียชีวิตรวม 272 คน บาดเจ็บ 202 ราย แยกเป็นรายเดือน ดังนี้ เดือนมกราคม 2547 จำนวน 54 เหตุการณ์ เดือนกุมภาพันธ์ 2547 จำนวน 72 เหตุการณ์ เดือนมีนาคม 2547 จำนวน 94 เหตุการณ์ เดือนเมษายน 2547 จำนวน 240 เหตุการณ์ เดือนพฤษภาคม 2547 จำนวน 88 เหตุการณ์ เดือนมิถุนายน 2547 จำนวน 140 เหตุการณ์ ส่วน เหตุการณ์ใหญ่ๆ ได้แก่ วันที่ 4 มกราคม 2547 คนร้ายบุกเข้าปล้นปืนกองพันพัฒนาที่ 4 อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส มีทหารเวรถูกคนร้ายยิงเสียชีวิต 4 นาย และมีการโจมตีสถานีตำรวจ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา แต่ไม่มีผู้เสียชีวิต วันที่ 18 มีนาคม 2547 คนร้ายลอบวางเพลิง จังหวัดปัตตานี และ จังหวัดสงขลา รวมมากกว่า 50 จุด วันที่ 19 เมษายน 2547 คนร้ายลอบวางเพลิง จังหวัดปัตตานี และ จังหวัดสงขลา รวม 18 จุดวันที่ 28 เมษายน 2547 มีเหตุการณ์โจมตีที่ตั้งจุดตรวจ ทั้งทหาร และตำรวจพื้นที่ จังหวัดปัตตานี และ จังหวัดสงขลา รวม 10 จุด และมีการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับ กลุ่มก่อการร้ายเป็นผลให้คนร้ายเสียชีวิต 107 ศพ (เพ็ญพิชญา เตียว, 2548) ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่า ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา มีเหตุระเบิดในจังหวัดนราธิวาสทั้งสิ้น ประมาณ 163 ครั้ง มีผู้เสียชีวิตจำนวน 31 คน มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 466 คน ประเมินค่าความเสียหาย

ประมาณ 11,789,770 บาท ส่วนความเสียหายทางสังคมไม่สามารถประเมินค่าได้นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตใจของประชาชนในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ซึ่ง ความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจ ประเพณี วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของประชาชนไม่สามารถประเมินค่าได้ ทั้งนี้ล้วนเป็นการกระทำของกลุ่มขบวนการก่อความไม่สงบที่บิดเบือนศาสนา และมอมเมาเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นายประชา เตรีตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส กล่าวว่า ความเสียหายที่ยิ่งใหญ่คือความสูญเสียทางสังคมที่ไม่สามารถประเมินค่าของความเสียหายได้ เพราะผลการกระทำของกลุ่มขบวนการก่อความไม่สงบ จึงขอวิงวอนให้ผู้ที่หลงผิด เยาวชน ที่ถูกกลุ่มขบวนการหลอกไปทำการสาบานตน หรือการชูเปาะ นั้น ขอให้มั่นใจว่าการสาบานตนที่ผิดหลักศาสนาถือเป็นการ โหมฆะไม่สามารถถือเป็นเรื่องได้ ดังนั้นจึงขอบอกกล่าวให้ผู้ที่หลงผิดอยู่ขณะนี้เข้ารายงานตัวกับทางการโดยเร็ว (มติชน,2005) ซึ่งจากการกระทำดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตของคนใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

2. ผลกระทบที่มีต่อเกษตรกรเนื่องจากความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 ทางด้านสังคม

ประชาชนมีความหวาดวิตกและรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่มีความหวาดกลัว วิตกกังวล ความยึดถือของสถานการณ์ซึ่งส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการทำงานควบคุมสถานการณ์ไม่ได้ เกิดภาพพจน์ที่ไม่ดีของประเทศต่อสายตาชาวโลกในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเกิดความหวาดระแวงและความไม่ไว้วางใจกัน ระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนแตกสลายนำไปสู่ปัญหาการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชุมชนและการพัฒนาชุมชน ความหวาดระแวงไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันแต่เดิมมานั้น คนที่นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ส่วนใหญ่จะตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้เคียงกัน ในบางชุมชนมีคนไทยมุสลิมมากกว่าคนไทยพุทธ แต่ในบางชุมชนจะตรงกันข้ามคือมีคนไทยพุทธมากกว่าคนไทยมุสลิม ส่วนในบริเวณที่เป็นเมืองนั้นจะผสมกันระหว่างคนไทยพุทธ คนไทยมุสลิม และคนไทยเชื้อสายจีน นั้นไม่ได้มีปัญหาเรื่องความแตกต่างทางศาสนา ตั้งแต่อดีตคนในชุมชนมีการไปมาหาสู่กันเป็นประจำ (ศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545) การขัดแย้งที่รุนแรงนั้นเกิดจากระบบราชการมากกว่าจะเป็นเรื่องความขัดแย้งระหว่างศาสนิกชน คนไทยมุสลิมจะมีความขัดแย้งกับข้าราชการ หรือคนใต้เรียกว่า “เจ้านายหรือ โตะนาย” แต่วิกฤตใน พ.ศ. 2547 นี้ได้ทำให้ความไว้วางใจที่เคยมีต่อกันเปลี่ยนแปลงไป คนสองศาสนาเริ่มไม่ไว้วางใจกันอย่างรุนแรง โดยเฉพาะนักการศาสนาอิสลามรุ่นใหม่ที่พยายามอธิบายถึงข้อห้ามของอิสลามที่เข้มงวด จนกระทั่งทำให้คนไทยพุทธเริ่มไม่เข้าใจว่า เหตุใดอิสลามิกชนจึงเคร่งครัดจนแตกต่างจาก

วิถีที่เคยปฏิบัติดั้งเดิม ดังนั้นความหวาดระแวง การรังเกียจเดียดฉันท์ จึงเริ่มเกิดขึ้นและกำลังกระจายตัวทั่วไป (พรชัย วีระณรงค์, 2548) ภัยจากการก่อการร้ายเนื่องจากผู้ก่อการร้ายยุคนี้เป็นวัยรุ่นที่ฝังตัวอยู่ในชุมชน ดังนั้นความไว้วางใจจากมุสลิมจึงน้อยลง เพราะไม่รู้ว่าใครบ้างเป็นผู้ก่อการร้าย โดยเฉพาะผู้ก่อการร้ายในปัจจุบันมีความสามารถในการวางแผนและการทำร้ายที่ไม่เลือกรูปแบบ บางครั้งใช้อาวุธสั้น เช่น มีด ปืนพก อาวุธสงครามและระเบิดที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป ทำให้ประชาชนทั้งที่เป็นไทยพุทธและไทยมุสลิมเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย การเดินทางในหลายเส้นทางเต็มไปด้วยอันตราย ทั้ง ๆ ที่เป็นเวลากลางวัน ความรู้สึกในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมภาคใต้ในปัจจุบัน ทำให้สุขภาพจิตแย่อย่างไม่เคยเป็นมาก่อน (กิตติ รัตนฉายา, 2537) ระบบการศึกษาซึ่งเดิมเปรียบเสมือนบัวหลอมของสังคมกำลังเปลี่ยนไป การแยกโรงเรียนเป็น 2 ระบบ มีความชัดเจนมากขึ้น เด็กไทยมุสลิมจะเริ่มต้นเรียนในอนุบาลของมัธยม โดยเฉพาะช่วงประถมจึงเข้าเรียนโรงเรียนของรัฐบาล หลังจากนั้นไปเข้าเรียนต่อในโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม และเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนเด็กไทยพุทธเรียนในสถานศึกษาของทางราชการ ปัญหาที่สำคัญมากกว่าก็คือ ปฏิสัมพันธ์ และความเป็นเพื่อนระหว่างเด็กสองกลุ่มนี้จะหมดไป ถ้าไม่มีระบบอื่นเข้ามาแทน จะกลายเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่ง เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต (กิตติ รัตนฉายา, 2548) วิถีชีวิตของคนไทยพุทธ การก่อการร้ายได้ส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ พิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งปกติจัดในเวลากลางคืน เช่นพิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือแม้กระทั่งงานศพ ในปัจจุบันทางราชการได้ขอร้องให้งดจัดในเวลากลางคืน ให้มาจัดในเวลากลางวันแทน ทำให้เกิดความรู้สึกกับพระและคนไทยพุทธจำนวนหนึ่ง ซึ่งหากรัฐบาลไม่อธิบายให้เข้าใจ จะเป็นปัญหาในเชิงสังคมจิตวิทยาต่อคนกลุ่มนี้อย่างมาก เกิดความคับข้องใจ เพราะการปฏิบัติแตกต่างไปจากวิถีชีวิตแบบเดิม ความเก็บกดเหล่านี้หากไม่มีการแก้ไขจะนำไปสู่สงครามของคนสองศาสนาได้ในที่สุด (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี, 2541) การย้ายถิ่นฐานของคน สืบเนื่องจากปัญหาภัยก่อการร้ายและการแก้ปัญหาของรัฐบาลทำให้คนไทยพุทธ โดยเฉพาะไทยพุทธเชื้อสายจีนเกิดความรู้สึกไม่มั่นคงในชีวิตทรัพย์สิน คนกลุ่มนี้จึงอพยพย้ายถิ่นฐานไปยังเมืองขนาดใหญ่ หรือกรุงเทพมหานคร การอพยพเคลื่อนย้ายของคนกลุ่มนี้ก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญสอง ประการ คือ ทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากคนไทยเชื้อสายจีนเป็นพ่อค้าและนักธุรกิจ เมื่อคนกลุ่มนี้ย้ายออกก็หมายถึงการเคลื่อนย้ายเงินทุนออกจาก สามจังหวัดชายแดนใต้ด้วย ทำให้เศรษฐกิจซึ่งวิกฤตอยู่แล้วจะประสบวิกฤตมากขึ้น นอกจากนั้นทำให้โครงสร้างของประชากรเปลี่ยนไปเพราะสัดส่วนของคนไทยพุทธจะลดลง ในขณะที่ไทยมุสลิมจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และส่งผลกระทบต่อภาพรวมต่อไป (กิตติ รัตนฉายา, 2548) ความสัทธิราชต่อระบบราชการ การก่อการร้ายได้ทำให้ระบบราชการใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลายเป็น

อัมพตงานบริการและการเยี่ยมชม ช่วยเหลือจากภาครัฐบาลหายไป เนื่องจากข้าราชการรู้สึกไม่ปลอดภัยจึงไม่ออกพื้นที่ แม้แต่ตำรวจและทหารก็ไม่กล้าลาดตระเวนในพื้นที่หลังเวลา 22.00 นาฬิกา ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ทางราชการไม่สามารถช่วยอะไรได้ เพราะแม้แต่ข้าราชการก็ยังช่วยตนเองไม่ได้ (รุ่ง แก้วแดง, 2548) ข่าวสารจากรายการโทรทัศน์และหนังสือถึงการก่อการร้ายที่เกิดจากผู้ก่อการร้ายที่เป็นมุสลิม มาว่าเป็นกรณีของการบังคับเครื่องบินชนตึกเวิลด์เทรดในนครนิวยอร์ก การก่อการร้ายในอิรัก ในบาห์ลี และอินโดนีเซีย สิ่งเหล่านี้ทำให้คนไทยทั่วประเทศเกิดความหวาดระแวง คนที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะคนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พรชัย วีระณรงค์, 2548) ความไม่สมดุลของความสัมพันธ์ ในสามจังหวัดชายแดนใต้ นั้นกล่าวได้ว่ามี 3 ระบบใหญ่ ๆ คือ ระบบราชการ คนไทยมุสลิม และคนไทยพุทธ ในอดีตช่วงที่มีความสงบนั้น ทั้ง 3 ระบบ มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน แต่เมื่อเหตุการณ์ไม่สงบเกิดขึ้น ทั้ง 3 ระบบ ไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน คนไทยมุสลิมกับคนไทยพุทธเริ่มไม่ไว้วางใจกันมากขึ้น ไทยพุทธและไทยมุสลิมก็ไม่ไว้วางใจระบบราชการ คนที่เข้าใจระบบราชการมีน้อยลง และ หากรัฐบาลจะสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนใต้ขึ้นมาใหม่ จะต้องหาองค์ประกอบย่อย ๆ พัฒนาแต่ละองค์ประกอบให้ดีขึ้น (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี, 2541)

2.2 ทางด้านเศรษฐกิจ

ถึงแม้ว่า สามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์แต่ในปัจจุบันได้ประสบปัญหาเศรษฐกิจที่รุนแรงมาก รายได้โดยภาพรวมลดลง การลงทุนเพื่อสร้างงานก็เผชิญอุปสรรคอยู่แล้วแต่ในปัจจุบันสถานการณ์ย่ำแย่มากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะเข้าไปช่วยสนับสนุนแต่ก็ทำได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ส่วนธุรกิจการท่องเที่ยวซึ่งเคยทำรายได้ให้มากมายในเมืองสำคัญของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น บัดนี้นักท่องเที่ยวหายไปบ้านเมืองเงียบเหงาเหมือนเมืองร้าง ส่งผลกระทบต่อรายได้ของคนในท้องถิ่นอย่างมาก ธุรกิจไม่ยั้งพารา ซึ่งทำรายได้ให้เจ้าของสวนยาง โดยเฉพาะเจ้าของสวนรายย่อยก็ประสบปัญหา เพราะ โรงไม้ยางหลาย โรงต้องปิดลงเนื่องจากความไม่ปลอดภัย (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2548) จะเห็นได้ว่าผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจมีหลายด้าน ดังเช่น

2.2.1 ผลกระทบการผลิตยางพาราของไทย ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตอันดับหนึ่งของโลกกำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤตเนื่องจาก เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งกระทบกระเทือนต่อการผลิตยางพาราเป็นอย่างมากจากการที่ประชาชน มีความหวาดกลัวไม่มั่นใจในความปลอดภัยของตนเอง ทำให้ไม่กล้าออกไปประกอบอาชีพตามปรกติได้ เนื่องจากพื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่เปลี่ยว โดยเฉพาะการออกไปกรีดยางพาราต้องทำเฝ้าในช่วงเวลาเข้ามิด เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มากพอตามธรรมชาติ เมื่อเกษตรกรไม่สามารถทำการเกษตรได้เช่นเดิม ก็ เลื่อน

การไปกรีดยางมาเป็นช่วงเช้าหรือสายทำให้ได้ผลผลิตน้อย รายได้ลดลงส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ทำให้คุณภาพชีวิตแย่ลง นอกจากนี้ยังส่งผลให้เศรษฐกิจของพื้นที่ สามจังหวัดตกต่ำลงประมาณร้อยละ 30 โดยปกติสามจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถผลิตยางพาราได้ประมาณปีละ 600,000 ตัน หรือ ร้อยละ 20 ของผลผลิตทั่วประเทศ (ผู้จัดการ, 2548) แต่เมื่อสถานการณ์ความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ผลผลิตยางพาราของไทยลดลงอีกประมาณร้อยละ 6 เป็นการเพิ่มแรงกดดันต่อตลาดโลก ส่งผลให้ราคายางพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ประนาถ พิพิชกุล, 2548)ถึงราคาจะสูงขึ้นแต่โครงสร้างการผลิตยางของไทยส่วนใหญ่เป็นสายยางขนาดเล็กและมีแนวโน้มลดลงจากครัวเรือนละ 14.11 ไร่ เหลือ 9.97 ไร่ ทำให้เกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ส่งผลให้เกษตรกรขาดการดูแล บำรุงรักษาสวนยาง ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบอยู่ในระดับสูง เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ เช่น อินโดนีเซีย ขาดแคลนแรงงานที่มีความชำนาญในการกรีดยาง โดยเฉพาะในสวนยางขนาดใหญ่ ทำให้มีการใช้แรงงานจากภาคตะวันออก เชียงเหนือ และแรงงานต่างด้าว ซึ่งขาดประสบการณ์ในการกรีดยาง ทำให้น้ำกรีดยางเสีย ส่งผลให้ผลผลิตต่ำและเนื้อไม้เสียหาย

2.2.2 ผลกระทบต่อการจำหน่ายผลผลิตเกษตรกร เป็นที่ทราบกันว่าพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ เผชิญกับปัญหาความไม่สงบมานาน แล้วปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบกับการดำเนินชีวิตการทำงานหากิน และอื่น ๆ ทุกด้านและหนึ่งในปัญหาดังกล่าว คือ เกษตรกรไม่สามารถระบายผลผลิตการเกษตรออกจากพื้นที่ได้โดยผลไม้ที่มีชื่อเสียงของ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ปัตตานี ยะลา นราธิวาส คือ ลองกอง ในปีนี้จึงประสบปัญหาด้านราคาอย่างหนัก เพราะไม่สามารถนำลองกองออกจากแหล่งผลิต กระจายตามกลไกของตลาด ถึงมือผู้บริโภคได้ ลองกองเป็นไม้ผลที่มีถิ่นกำเนิด แถบหมู่เกาะมลายูอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และตอนใต้ของไทย ชื่อเสียงของลองกองในประเทศไทยผู้บริโภคจะรู้จักกันดีในชื่อของลองกองต้นหยงมัส ซึ่งว่ากันว่า เป็นลองกองที่คุณภาพดีที่สุดในประเทศไทย อย่างไรก็ตามในปัจจุบันพื้นที่ปลูกลองกองได้ขยายเพิ่มมากขึ้นในภาคใต้ และภาคตะวันออก (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2548) สำนักเกษตรจังหวัดยะลา กล่าวว่า ลองกอง เป็นไม้ผลในสกุลเดียวกับลูกหรือคูกู และกลุ่มกลางสาดโดยลองกองจัดอยู่ในกลุ่มที่มีคุณภาพที่ดีที่สุด มีเมล็ดน้อยหรือแทบไม่พบเมล็ดเลย ใบสีเขียวเข้ม ร่องใบลึก ลองกองยังสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ชนิดคือ ลองกองแห้ง ลักษณะผลสุก เปลือกหนาสีเหลืองคล้ำไม่มียาง ส่วนเนื้อจะใสเป็นแก้ว เนื้อแห้งหวานและมีกลิ่นหอมลองกองน้ำมีสีเปลือกเหลืองสว่าง กว่าลองกองแห้งผลสุกมีเนื้อค่อนข้างฉ่ำน้ำ ส่วนลองกองปลาแม่ หรือลองกองแปร์แมร์ มีเปลือกบาง และมียางบ้างผลสุกเนื้อ นุ่มกลิ่นไม่หอมเหมือนลองกองน้ำ ส่วนกลุ่มลูกหรือคูกูลักษณะใบค่อนข้างหนาและมีสีเขียวเข้มคล้ายลองกอง แต่หยักเป็นคลื่นรียอกกว่า ขนาดผลค่อนข้างใหญ่และมีเปลือกหนากว่าลองกอง มี

เมล็ดมาก เนื้อน้ำที่พบมีสองชนิด คือ ลูกเปรี้ยว มีผลค่อนข้างรี ก้นผลแหลม ผิวขุ่นเล็กน้อย ลูกน้ำ มีผลค่อนข้างกลมมีผิวสากกว่าลูกเปรี้ยว สำหรับ ลางสาต ลักษณะใบจะบางกว่าลองกอง คลื่น ใบไม้ชัดผลเล็กกว่าลองกองผลสุกมีเหลืองนวล เปลือกบางมียางเหนียว มีเมล็ด 2 ถึง 3 เมล็ด ต่อผล ในสภาพปกติลองกองจัดเป็นไม้ผลที่ให้ผลตอบแทนสูงและผลผลิตไม่พอกับความต้องการของ ตลาด โดยเฉพาะลองกองคุณภาพดี จากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเกษตรกรเจ้าของสวนได้ ปฏิบัติดูแลเป็นอย่างดี เพื่อให้ผลผลิตคุณภาพดีตรงกับความต้องการของตลาด ภายใต้โครงการ ปรับปรุงคุณภาพผลผลิตลองกอง ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร ให้ สามารถจัดการสวนลองกองได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ สามารถผลิตลองกองได้ในปริมาณและ คุณภาพดี มีต้นทุนผลิตที่เหมาะสมเริ่มตั้งแต่ การตัดแต่งช่อดอก เพราะลองกองเป็นไม้ผลที่ติดผล เอง ไม่มีการถ่ายละอองเกสร ฉะนั้นทุกช่อดอกจะเป็นผลได้หมด เกษตรกรจึงต้องคอยตัดแต่งช่อ ดอกและช่อผลเพื่อลดการแย่งอาหาร การใส่ปุ๋ยบำรุงผล ซึ่งนอกจากเป็นการบำรุงต้นแล้ว ยังลด ปัญหาผลร่วง การให้น้ำ หากลองกองขาดน้ำในระยะแรกของการติดผล จะทำให้ผลอ่อนร่วงมาก เกินไปและชะงักการเจริญเติบโต การป้องกันกำจัดศัตรูพืช โรคที่พบมากในลองกอง คือ ราดำ หนอนขนเปลือกลองกอง เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย และเชื้อรา นอกจากนี้การเก็บเกี่ยวและการรักษาช่อ ผลลองกองก็เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง เพราะลองกองต้องเก็บเกี่ยวในเวลาที่เหมาะสม ไม่สามารถนำไป บ่มให้สุกเหมือนผลไม้อื่น แต่หากเก็บเกี่ยวเข้าไปผลอาจหลุดร่วงได้นอกจากการปฏิบัติดูแลสวน ลองกองที่กล่าวมาแล้วเกษตรกรยังมีข้อปฏิบัติอื่น ๆ อีกมากมาย อาทิ การฉีดพ่นสารละลาย แคลเซียมเพื่อลดการหลุดร่วงและการแตกของผล การห่อช่อผล เพื่อป้องกันแมลงดูดกินผล เป็นต้น จะเห็นได้ว่าถ้าเกษตรกรจะผลิตลองกองให้มีคุณภาพดีนั้นต้องมีการปฏิบัติดูแลอย่างประณีต สม ราคาส่งและสามารถรักษาชื่อเสียงของลองกอง สามจังหวัดภาคใต้ ไว้ตลอดมา(กลุ่มวิจัยและ ประเมินผล, 2548) นายธงชาติ รัชชากุล อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า ในปี 2548 ลองกอง จากสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีพื้นที่ปลูกรวมกันประมาณกว่า 1 แสนกว่าไร่ คาดว่าจะมี ผลผลิตรวมประมาณ 8.2 แสนตัน การซื้อขายลองกองในอดีตส่วนใหญ่เป็นการค้าจากเกษตรกรผ่าน พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น (พ่อค้าเร่และพ่อค้ารวบรวมผลผลิตในตลาดกลาง) ไปสู่พ่อค้าขายส่งในตลาด กลางกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่น แต่จากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นทำให้ไม่มีพ่อค้า ที่ กล้าเข้าไปรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรเพราะเกรงจะได้รับอันตรายในปี นี้ หากภาครัฐและ ภาคเอกชนไม่ร่วมมือกันระบายสินค้าออกจากพื้นที่ ก็จะเหลือลองกองค้างในสวนประมาณ ครึ่งหนึ่งของผลผลิต รวมหรือประมาณ 4 แสนกว่าตัน (กรมส่งเสริมการเกษตร.2548)

3. การช่วยเหลือเกษตรกรของภาครัฐบาล

3.1 การจัดตั้งศูนย์คัดแยกไม้ผลชุมชน

การแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดจำหน่ายล่องกองในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการช่วยเหลือ เกษตรกรอย่างเร่งด่วน โดยขอความร่วมมือจากทุกส่วน ทุกองค์กร นำล่องกองประมาณ 44,000 ตัน ออกจากพื้นที่ให้เร็วที่สุดโดยส่งผ่านสำนักเกษตรจังหวัดสามจังหวัด ให้ดำเนินการ ณ แหล่งผลิต โดยการจัดตั้งศูนย์คัดแยกไม้ผลชุมชนรวม 28 ศูนย์ ทำหน้าที่รวบรวมคัดเกรด กำหนดราคารับซื้อ และอำนวยความสะดวกให้ความปลอดภัย ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ส่วนการดำเนินงาน ณ ปลายทางรับซื้อ กำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรเปิดศูนย์ปฏิบัติการและแก้ไขปัญหาล่องกอง เพื่อรับสมัครองค์กรช่วยเหลือนำล่องกองไปจำหน่าย โดยแจ้งจำนวนล่องกองที่ต้องการได้ นอกจากนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดตั้ง Mobile unit เพื่อกระตุ้นการตลาด โดยการจัดตั้งซุ้มจำหน่ายตามสถานที่ต่าง ๆ อาทิ องค์กรตลาดกลางหรือออก. สวนจตุจักร บริษัทการบินไทย สวนลุมพินี สวนหลวง ร.9 และหน้าธนาคารกรุงเทพสำนักงานใหญ่ จุดละ 1 ครั้ง ส่วนองค์กรพันธมิตรก็ได้มีการประสานงานล่องกองไปจำหน่าย เช่น ตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มธนาคารทุกแห่ง บริษัทเอกชนห้างสรรพสินค้าและหน่วยงานภาครัฐบาล (บางกอก, 2548) แก่ประชาชนทั่วไป มีการเปิดจุดจำหน่ายหลักๆ 2 จุด คือ หน้ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และที่หน้า องค์กรตลาดกลางหรือออก. เปิดจำหน่าย โดยราคาดล่องกอง ณ ปลายทางกำหนดไว้ 3 เกรด คือเกรด A กิโลกรัมละ 45 บาท เกรด B กิโลกรัมละ 35 บาท และเกรด C กิโลกรัมละ 30 บาท สำหรับการระบายล่องกองออกจากพื้นที่ครั้งใหญ่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดให้มีการจัดงานขึ้นระหว่างวันที่ 9 ถึง 11 เดือนกันยายน 2548 ณ สนามหลวง เป็นการนำคาราวานล่องกองจาก สามจังหวัดชายแดนใต้ ขึ้นมาจำหน่ายให้คนกรุงเทพมหานครโดยตรง ภายในงานนอกจากมีล่องกองคุณภาพดีจากสวน ยังมีกิจกรรม วิถีชีวิตของพี่น้องมุสลิมใน สามจังหวัดชายแดนใต้ มาแลกเปลี่ยนกับคนกรุงเทพมหานครอีกด้วย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงเป็นตัวแทนในการจัดการให้ผลผลิตจากการเกษตรถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและทั่วถึง ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคในเรื่องรสชาติของล่องกองทางภาคใต้หรือล่องกองของแท้จากต้นหยงมัส หากต้องการช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกรชาวสวนล่องกองที่เดือดร้อน วิธีหนึ่งที่จะแสดงออกถึงความห่วงใยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การไปอุดหนุนล่องกองจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เท่านั้นที่ช่วยเหลือพี่น้องคนไทยได้แล้ว (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2548)

3.2 โครงการโรงเรียนเกษตรกร

สำนักงานเกษตรอำเภอธารโต ได้จัดโครงการ โรงเรียนเกษตรกรเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่พัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพมากขึ้น ที่สวนไม้ผลของเกษตรกร ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่บริเวณดังกล่าว มีเกษตรกรประกอบอาชีพทำสวนผลไม้เป็นจำนวนมาก โดยนายนิพนธ์ เพ็ญสุวรรณ หัวหน้าเกษตรอำเภอธารโต เป็นประธานในการเปิดอบรมโครงการโรงเรียนเกษตรกร ให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์คัดแยกผลไม้จำนวน 30 คน ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นการสอนให้เกษตรกรสามารถเรียนรู้จากการลงพื้นที่จริง มาดูวิธีการสาธิต และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในทางปฏิบัติ มีการสาธิตวิธีการตกแต่งกิ่ง ตกแต่งดอก วิธีการให้น้ำอย่างถูกต้อง ของต้นลองกอง เพราะบางครั้งเกษตรกรก็ยังมีปฏิบัติดูแลพืชสวนของตนไม่ถูกวิธี หากมีการพัฒนาในด้านการดูแลสวนผลไม้ จะทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มีมาตรฐานที่สามารถผ่านศูนย์คัดแยกผลไม้ประจำอำเภอ (สำนักงานเกษตรอำเภอธารโต)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับทางด้านเกษตรของเกษตรตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา

4.1 สภาพทั่วไปของตำบลธารโต

ที่ตั้งและขนาด ตำบลธารโต เป็นตำบลหนึ่งใน 4 ตำบล ของอำเภอธารโต จังหวัดยะลา ห่างจาก ที่ว่าการอำเภอธารโต ทางทิศตะวันออก ประมาณ 1 กิโลเมตร

อาณาเขตการติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับบ้านเนินเขา	ตำบลถ้ำทะลุ	อำเภอบันนังสตา
ทิศใต้	ติดต่อกับบ้านเจาะซีโปะ	ตำบลบ้านแห	อำเภอธารโต
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับบ้านบือซู	ตำบลบันนังสตา	อำเภอบันนังสตา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับบ้านผ่านศึก	ตำบลคีรีเขต	อำเภอธารโต

ภูมิประเทศ สภาพพื้นที่ตำบลธารโต ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงแบบลูกคลื่นลอนตื้นถึงต้นสลับซับซ้อน ระดับความสูงเฉลี่ย 300 ถึง 500 เมตร จากระดับน้ำทะเล และมียอดเขา สูงกว่า 1,000 เมตร อยู่หลายแห่ง มีแหล่งน้ำธรรมชาติ ประเภทคลอง ลำห้วย บึง และมีสระน้ำชลประทาน กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ตำบล เช่น คลองปยุค คลองน้ำตกรธารโต และพรุธารโต สภาพภูมิอากาศ ร้อน และฤดูฝน ฝนตกเกือบตลอดปี ฤดูฝนประมาณช่วงเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนมกราคม ร้อนประมาณช่วง เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน

4.2 สภาพการปกครองและประชากร

การปกครองของตำบลธารโต ได้แบ่งการปกครองเป็นลักษณะหมู่บ้านออกเป็น 7 หมู่บ้าน
คือ

- หมู่ที่ 1 กลุ่มบ้านตลาดธารโต บ้านปยุต บ้านหลังศูนย์ฯ
- หมู่ที่ 2 กลุ่มบ้านหน้าเกษตร บ้านสะเนิง
- หมู่ที่ 3 กลุ่มบ้านมัสยิด บ้านบาราเสาะ บ้านบริเวณโรงเรียนจาระเป
- หมู่ที่ 4 กลุ่มบ้านศรีท่าน้ำ บ้านศรีแปน
- หมู่ที่ 5 กลุ่มบ้านบันนังกระแจะบน บ้านบันนังกระแจะล่าง
- หมู่ที่ 6 กลุ่มบ้านมายอแยกขวา บ้านมายอแยกซ้าย บ้านเตระบอน
- หมู่ที่ 7 กลุ่มบ้านหลังเกษตรแยกซ้าย บ้านหลังเกษตรแยกขวา บ้านพักสถานีทดลองยาง.

การตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่มีลักษณะแบบสังคมชนบททั่วไป จะมีการกระจุกตัวอยู่เป็นกลุ่มบ้าน และบางส่วนจะกระจายไปตามพื้นที่เกษตรกรรมของตนเอง โดยมีศาสนสถานเป็นศูนย์กลาง บริเวณที่มีประชากรอยู่หนาแน่นที่สุด ได้แก่ หมู่ที่ 1 ชุมชนบ้านตลาดธารโต จำนวนประชากรของตำบลธารโต ประชากร ณ กันยายน 2548 จำนวนทั้งหมด 4,584 คน เป็นชายจำนวน 2,330 คน และเป็นหญิงจำนวน 2,265 คน จำนวนเกษตรกรในปัจจุบันแยกตามครัวเรือนของตำบลธารโต ได้แสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนครอบครัวเกษตรกรในตำบลธารโต

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร			จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
1	บ้านธารโต	762	654	2,215	314
2	บ้านหน้าเกษตร	252	270	522	110
3	บ้านจาระเป	333	318	651	120
4	บ้านศรีท่าน้ำ	219	205	424	100
5	บ้านบันนังกระแจะ	188	196	384	130
6	บ้านมายอ	416	385	801	160
7	บ้านหลังเกษตร	177	167	344	100
	รวม	2,330	2,265	4,584	1,034

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอธารโต จังหวัดยะลา

4.3 สภาพทางเศรษฐกิจ

การประกอบอาชีพของประชาชนภายในตำบลธารโตนันส่วนมากมีอาชีพหลักคือ อาชีพเกษตรกรรม ประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ โดยทำสวนยางพารา ทำสวนผลไม้ เช่น ปลูกทุเรียน ลองกอง เงาะ มังคุด และเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว แพะ นอกจากนี้ประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ ประมาณ 15 เปอร์เซ็นต์ และอาชีพรับจ้างทั่วไป ประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์

เกษตรกรที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรในปี 2547/2548 จำนวนครัวเรือน มี 1,034 ครัวเรือน มีพื้นที่ทั้งหมด 24,011 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร 13,667 ไร่ พื้นที่ปลูกพืช 13,658 ไร่ ส่วนกิจกรรมทางการเกษตรที่สำคัญคือยางพารา รองลงมาคือไม้ผล ไม้ยืนต้น และเลี้ยงสัตว์ ยางพารามี 434 ครัวเรือน มีพื้นที่ 7,660 ไร่ เป็นพันธุ์ส่งเสริม 5,964 ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว 5,964 ไร่ ผลิตเฉลี่ย 159 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตทั้งหมด 920.94 ตัน ส่วนพันธุ์พื้นเมือง 1,696 ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว 1,696 ไร่ ผลิตเฉลี่ย 125 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตทั้งหมด 211.68 ตัน ส่วนไม้ผลมี 600 ครัวเรือน พื้นที่ 5,844 ไร่ ชนิดที่ปลูกได้แก่ ทุเรียน ลองกอง มังคุด เงาะ ฝรั่ง ส้มโชกุน ส่วนไม้ยืนต้น มีพื้นที่ทั้งหมด 154 ไร่ จะปลูกแซมในสวนยางพาราและไม้ผล ชนิดที่ปลูกได้แก่ มะพร้าวผลแก่ สะตอ หมาก และทางการเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคภายในจังหวัด มากกว่าที่จะเลี้ยงเพื่อเชิงธุรกิจขนาดใหญ่ สัตว์ที่เลี้ยง ได้แก่ โค จำนวน 309 ตัว แพะเนื้อจำนวน 100 ตัว แกะจำนวน 55 ตัว และไก่พื้นเมือง, ไก่เบตง 2054, 67 ตัว ตามลำดับ

4.4 สภาพสังคม

การจัดการศึกษาตั้งแต่การศึกษามีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง ระดับอนุบาลศึกษาถึงระดับประถมศึกษาจำนวน 1 แห่ง จากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 1 แห่ง การศาสนามีวัดพุทธศาสนา 1 แห่ง สำนักสงฆ์ 1 แห่ง มัสยิดจำนวน 12 แห่ง การสาธารณสุขมีโรงพยาบาลของรัฐ ขนาด 30 เตียง 1 แห่ง มีสถานีอนามัยประจำตำบล 1 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน 1 แห่ง การประปา ระบบการประปาหมู่บ้านมีใช้ทุกหมู่บ้าน ทุกครัวเรือน แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ฝ่าย 13 แห่ง บ่อน้ำตื้น 4 แห่ง บ่อโยก 4 แห่งชลประทานขนาดเล็ก 2 แห่ง ประปาภูเขา 3 แห่ง แหล่งน้ำธรรมชาติ ลำน้ำ ลำห้วย 5 แห่ง บึง หนองและอื่น ๆ 13 แห่ง การไฟฟ้า ไฟฟ้าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ขณะนี้ประชาชนในตำบลธารโตนัน มีไฟฟ้าใช้ประมาณ 97 เปอร์เซ็นต์ เหลือครัวเรือนประมาณ 3 เปอร์เซ็นต์ ที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้เนื่องจากเป็นบ้านที่กำลังก่อสร้างใหม่และแยกบ้านในสถานที่ห่างไกลจากชุมชนการโทรคมนาคม ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง สถานีโทรคมนาคมอื่น ๆ 2 แห่ง โทรศัพท์สาธารณะ 8 แห่ง มีโทรศัพท์บ้าน จำนวน 7 หมู่บ้าน และมีโทรศัพท์สัญญาณดาวเทียม จำนวน 3 หมู่บ้าน และในตำบลมีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สถานีตำรวจ 1 แห่ง จุดตรวจประจำตำบล

1 แห่ง การคมนาคมของตำบลธารโต ใช้ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 410 ยะลาถึงเบตง เป็นถนนสายหลัก และยังมีถนนทางหลวง ชนบท 3 สาย คือ สายหน้าเกษตร ถึง สะนิง สายธารโต ถึง บือซุ และสาย มายอ ถึง เจาะซีโป๊ะ และมีถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต ถนนลูกรัง เชื่อมติดต่อกันทุกหมู่บ้าน สะดวกแก่การสัญจรไปมา การทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลธารโต มีสภาพแวดล้อมแบบชนบททั่วไปที่ยังไม่มีผลกระทบจากมลพิษต่าง ๆ แต่ยังคงความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามตามบริเวณบ้าน สภาพความเป็นอยู่และที่พักอาศัย สภาพถนนส่วนหนึ่งภายในหมู่บ้านยังมีสภาพเป็นลูกรัง ทำให้การดูแลรักษาความสะอาดทำได้ยาก ในช่วงหน้าแล้งมักก่อให้เกิดปัญหาเรื่องฝุ่นละออง และในช่วงฤดูฝนจะก่อให้เกิดโคลนอีกทั้งถนนเอะอะแอะ ทำให้การคมนาคมไม่สะดวก จึงควรปรับปรุงและแก้ไขสิ่งต่างๆให้อยู่ในสภาพที่ดีขึ้น

4.5 ปัญหาสำคัญของท้องที่ตำบลธารโต

กลุ่มปัญหาโครงสร้างพื้นฐานกลุ่มปัญหาผลผลิต รายได้ และการมีงานทำ กลุ่มเป้าหมาย สาธารณสุขและการอนาคต กลุ่มปัญหาความรู้และการศึกษา กลุ่มปัญหาแหล่งน้ำ กลุ่มปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มปัญหาอื่น ๆ ศักยภาพและโอกาสของอำเภอ ทรัพยากรดินและทรัพยากรน้ำ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ที่ประกอบด้วยแร่ธาตุต่าง ๆ เหมาะแก่การ เพาะปลูก สำหรับแหล่งน้ำมีเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการเกษตร จึงเหมาะแก่การพัฒนาให้เป็นแหล่งไม้ผล ทั้งเพื่อการบริโภคในประเทศและเพื่อการส่งออก ทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีทั้งน้ำตกและถ้ำต่าง ๆ ทะเลสาบบนภูเขา มีป่าธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีชนเผ่าชาวกู จึงมีศักยภาพและปัจจัยที่พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ในอนาคต ที่ตั้งของอำเภออยู่ใกล้ชายแดนประเทศมาเลเซีย มีอำเภอเบตงเพียงอำเภอเดียว ที่กั้นอยู่ และมีเส้นทางคมนาคมห่างจากชายแดน 40 กิโลเมตร มีศักยภาพที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งสำหรับการส่งออกพืชเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บัญญัติ ขง่วนและ เสกสิทธิ์ ปราบภูชื่อ (2548) ได้ศึกษาระดับความเครียดจากการทำงาน และปัจจัยความเครียดจากการทำงานและปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความต้องการย้ายออกนอกพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนใต้ ของตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยความเครียดจากการทำงาน ด้านตัวงาน ด้านโครงสร้าง และบรรยากาศขององค์การขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับชั้น ศาสนา ภูมิถิ่นและระยะเวลาการปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนใต้ ส่งผลต่อความต้องการย้ายออกนอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

อิบรอน มะลูลิม (2539) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลไทยกับมุสลิมในประเทศไทยของกลุ่มมุสลิมในเขตชายแดนทางภาคใต้ ภาพรวมของสังคมมุสลิม การเข้ามาของศาสนาอิสลามสู่

ประเทศไทย ประวัติศาสตร์ของสี่จังหวัดภาคใต้กับรัฐบาลไทย การแก้ปัญหาของรัฐบาลไทยและผลที่ได้รับ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย การต่อสู้เพื่อแยกดินแดนและการก่อการร้ายในอาณาบริเวณภาคใต้ของไทย เพื่อความเข้าใจที่ดีต่อกันระหว่างรัฐบาลและประชาชน อันจะนำไปสู่สันติสุขของชนชาติ ส่งผลจากการขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับมุสลิมในจังหวัดภาคใต้

สำนักบริการวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2536) ได้สำรวจความคิดเห็นนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจากสถานการณ์และผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสาเหตุความไม่สงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนใต้ ของจังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ผลจากการศึกษาพบว่าเหตุการณ์ความไม่สงบมีผลกระทบทางลบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยนักท่องเที่ยวชาวไทยมากกว่าสายตานักท่องเที่ยวต่างประเทศ

คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์วุฒิสภา(2547) ได้ศึกษา กรณีความรุนแรงที่ตกไปกับปัญหาความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย มีความห่วงใยอย่างยิ่งต่อชีวิตของประชาชนที่ถูกเข่นฆ่าโดยตกเป็นเหยื่อความบ้าคลั่งของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบมาอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกันก็ตระหนักว่า ประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ ไม่เพียงต้องตกเป็นเหยื่อของโจรร้ายเท่านั้น แต่ยังกลายเป็นเหยื่อของการใช้อำนาจหน้าที่ และความรุนแรงที่ผิด ๆ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่นเดียวกัน จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบนั้น เมื่อวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ภายใต้บริบทของสภาพปัญหาในพื้นที่ซึ่งต่อเนื่องมายาวนานแล้ว หากประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ญาติพี่น้องของผู้เสียชีวิต รวมทั้งประชาชนในภูมิภาคอื่นทั่วประเทศ ไม่ได้รับรู้ข้อมูลและเข้าใจข้อเท็จจริงอย่างถ่องแท้ ก็อาจจะนำไปสู่การฉวยโอกาสสร้างความรู้สึกแตกแยก แบ่งแยกสังคม ปลูกกระดุมหรือกระดุนให้เกิดความเคียดแค้น เกลียดชัง และชี้นำสังคมไปสู่การใช้ความรุนแรงตอบโต้กันอย่างไม่รู้จบ กระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนาสังคมโดยรวมอย่างร้ายแรง

บทที่ 3

วิธีการวิจัย (Reserch Methodologies)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือประชากรของผู้ประกอบอาชีพการเกษตร ในตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา จำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,034 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือเกษตรกรในตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา จำนวน 103 ครัวเรือน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรในครัวเรือน ครัวเรือนละ 1 คน โดยการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 จากจำนวนประชากรทั้งหมด 1,034 ครัวเรือน ตามแนวคิดของ นัตร ชำของ (อ้างอิงในหลักและวิธีการส่งเสริมการเกษตร 2528) ทั้งนี้ได้ใช้หลักในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

จำนวนประชากร	เปอร์เซ็นต์ตัวอย่าง
< 50	80 %
< 100	> 50 % แต่ < 80 %
100-999	25 %
1,000-9,999	10 %
> = 10,000	1 %

ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างคือ 1,034 ครัวเรือน 10 % ดัง (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงขนาดตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	10 %
1	บ้านธารโต	314	31
2	บ้านหน้าเกษตร	110	11
3	บ้านจาเราะแป	120	12
4	บ้านศรีท่าน้ำ	100	10
5	บ้านบันนังกระแจะ	130	13
6	บ้านมายอ	160	16

ตารางที่ 2 (ต่อ) แสดงขนาดตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	10 %
7	บ้านหลังเกษตร	100	10
	รวม	1,034	103

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Gathering)

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่ใช้จะเป็นลักษณะปลายปิดและปลายเปิดโดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบในการผลิตและการตลาด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความต้องการช่วยเหลือของรัฐบาล

การวิเคราะห์ข้อมูล (Method of Analysis)

โดยการนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติในการคำนวณดังนี้

1. สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร หาค่าร้อยละ} = \frac{n \times 100}{N}$$

โดยที่ n = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลที่ศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลทั้งหมด

2. การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) เป็นการรวบรวมข้อมูลแต่ละชุดของเกษตรกรตัวอย่างที่ตอบคำถามทั้งหมดหารด้วย

$$\text{สูตร หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต } \bar{X} = \frac{\sum x_i}{N}$$

ได้ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

I = จำนวนตัวอย่างชุดที่ I โดย I = ถึง 100

x_i = จำนวนข้อมูลแต่ละชุด

N = จำนวนเกษตรกรทั้งหมด

3. วิเคราะห์หาส่วนเบี่ยงเบน(STDEV) มาตรฐานที่มีพื้นฐานอยู่บนค่าตัวอย่าง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือการวัดวิธีการกระจายค่าที่ออกจากค่าเฉลี่ย

สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\frac{\sqrt{n\sum x^2 - (\sum x)^2}}{n(n-1)}$$

4. สถิติที่ใช้ในการหาค่าความคิดเห็นและความพึงพอใจของเกษตรกรการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของผลกระทบปัญหาความไม่สงบจะเปรียบเทียบเกณฑ์ดังนี้

3.50 - 4.00	หมายถึง	ระดับปัญหาหนัก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับปัญหาปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับปัญหาไม่มี

ตารางการปฏิบัติงาน (Schedule of Activities)

แผนการดำเนินงาน	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
1. การวางแผนการวิจัย	→					
2. การจัดทำโครงการศึกษา	→	→				
3. ทำแบบสอบถาม		→	→			
4. เก็บข้อมูล			→	→		
5. รวบรวมและวิเคราะห์				→	→	
6. สรุปผลการศึกษา					→	→
7. จัดพิมพ์เอกสารทำรูปเล่ม						→

งบประมาณที่ใช้ในการศึกษา (Budgetary)

ในการศึกษาเรื่อง ผลกระทบต่อเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ในกรณีศึกษาที่ ตำบลธารโต อำเภอธารโตปี 2548 ในครั้งนี้ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 5,000 บาท

1. ค่าถ่ายเอกสาร	1,000	บาท
2. ค่าเดินทาง	2,500	บาท
3. ค่าจัดทำรูปเล่ม	1,000	บาท
4. อื่น ๆ	500	บาท

หอสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล (Findings and Results)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงผลกระทบต่อเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาที่ ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ปี 2548 ซึ่งมีผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบในการผลิตและการตลาด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความต้องการช่วยเหลือของรัฐบาล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบในการผลิตและการตลาด

จากการศึกษาถึงผลกระทบต่อเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาที่ ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ปี 2548 ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 3)

เพศ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มเกษตรกรเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.4 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 45.6

อายุ

เกษตรกรมีอายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 39 รองลงมา มีอายุ 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.3 และน้อยที่สุดมีอายุ 10-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 1

ศาสนา

เกษตรกรที่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 50.4 และที่นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 49.5

ระดับการศึกษา

เกษตรกรจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษามากที่สุด คือ จบ ป. 4 คิดเป็นร้อยละ 26.2 รองลงมาจบมัธยมศึกษา ม. 6 คิดเป็นร้อยละ 17.4 และจบปริญญาตรีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.9

สถานภาพ

เกษตรกร มีสถานภาพสมรสแล้วส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 69.90 รองลงมาโสด คิดเป็นร้อยละ 16.51 และหย่าร้าง น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.59

สมาชิกในครอบครัว

ครอบครัวเกษตรกร มีสมาชิก 1-3 คนต่อครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 57.28 รองลงมา มีสมาชิก 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.01 และมีสมาชิก 7-10 คน ขึ้นไปน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.71

กิจกรรมการเกษตร

กิจกรรมของเกษตรกรทำสวนยาง คิดเป็นร้อยละ 53.39 รองลงมาทำสวนผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 41.75 และเลี้ยงสัตว์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.86

การออกไปประกอบอาชีพของเกษตรกร

เกษตรกรทุกคนออกไปประกอบอาชีพทางการเกษตรเช่นกรีดยางจะไม่เหมือนเดิม คิดเป็นร้อยละ 100

แรงงานที่ใช้ทำกิจกรรมการเกษตร

เกษตรกรในพื้นที่จะใช้แรงงานในครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 51.46 รองลงมาใช้แรงงานในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 38.83 และแรงงานในต่างถิ่นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.71

ช่วงเวลาออกไปประกอบอาชีพของเกษตรกร

ตอนเหตุการณ์สงบเกษตรกรออกไปประกอบอาชีพกรีดยางเริ่มตั้งแต่เวลา 01.00-02.00 นาฬิกา คิดเป็นร้อยละ 49.51 รองลงมา เวลา 03.00-04.00 นาฬิกา คิดเป็นร้อยละ 45.63 และเวลา 05.00-06.00 นาฬิกาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.86

ตอนเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นจนถึงปัจจุบัน เกษตรกรส่วนใหญ่ เริ่มกรีดยางเวลา 05.00-06.00 นาฬิกา คิดเป็นร้อยละ 92.23 และเวลา 03.00-04.00 นาฬิกา คิดเป็นร้อยละ 7.77

รายได้ครอบครัวเกษตรกรต่อปี

ตอนเหตุการณ์สงบ

รายได้จากการทำสวนยางจะอยู่ในช่วง 70,000-90,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.46

รายได้จากสวนผลไม้ ก็อยู่ในช่วง 40,000-60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.37

รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ อยู่ในช่วง 10,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.73

ตอนเหตุการณ์ไม่สงบ

รายได้จากการทำสวนยางลดลงเหลือ 40,000-60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.17

รายได้จากสวนผลไม้ลดลงเหลือ 10,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.25

รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ลดลงเหลือ ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.01

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบในการผลิตและการตลาด
ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบที่เกิดขึ้น

ข้อมูล/รายการ	จำนวน (คน) N = 103	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	47	45.60
หญิง	56	54.40
2. อายุ		
10-19 ปี	1	0.97
20-29 ปี	21	20.38
30-39 ปี	40	38.82
40-49 ปี	23	22.33
50-59 ปี	16	15.53
60 ปีขึ้นไป	2	1.97
3. ศาสนา		
พุทธ	52	50.49
อิสลาม	51	49.51

ตารางที่ 3 (ต่อ) แสดงข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบในการผลิตและการตลาด

ข้อมูล / รายการ	จำนวน (คน) N = 103	ร้อยละ
4.ระดับการศึกษา		
จบ ป. 4	27	26.20
จบ ป. 6	13	12.70
จบ ม. 3	15	14.60
จบ ม. 6	18	17.40
จบปวช.	13	12.60
จบปวส.	12	11.60
จบปริญญาตรี	5	4.90
5. สถานภาพ		
โสด	17	16.51
สมรส	72	69.90
หย่าร้าง	14	13.59
6. สมาชิกในครอบครัว		
1-3 คน	59	57.28
4-6 คน	34	33.01
7 คนขึ้นไป	10	9.71
7. กิจกรรมการเกษตร		
ทำสวนยางพารา	55	53.39
ทำสวนผลไม้	43	41.75
เลี้ยงสัตว์	5	4.86
8. การออกไปประกอบอาชีพ		
ไม่เหมือนเดิม	103	100
9.แรงงานที่ใช้ทำกิจกรรมทางการเกษตร		
ในครัวเรือน	53	51.46
ในพื้นที่	40	38.83
ในต่างถิ่น	10	9.71

ตารางที่ 3 (ต่อ) แสดงข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบในการผลิตและการตลาด

ข้อมูล/ รายการ	จำนวน (คน) N = 103	ร้อยละ
10. ช่วงเวลาออกไปกรีดยาง		
ตอนเหตุการ์ณ่สงบ		
01.00-02.00น.	51	49.51
03.00-04.00น.	47	45.63
05.00-06.00น.	5	4.86
ตอนเหตุการ์ณ่ไม่สงบ		
03.00-04.00น.	8	7.77
05.00-06.00น.	95	92.23
11. รายได้จากกิจกรรมการเกษตรตอนเหตุการ์ณ่สงบ		
สวนยางพารา		
40,000- 60,000 บาท	46	44.66
70,000 - 90,000 บาท	53	51.46
100,000 บาทขึ้นไป	4	3.88
สวนผลไม้		
10,000 - 30,000 บาท	43	41.75
40,000- 60,000 บาท	56	54.37
70,000 - 90,000 บาท	4	3.88
เลี้ยงสัตว์		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	25	24.27
10,000 - 30,000 บาท	78	75.73
12. รายได้จากกิจกรรมการเกษตรตอนเหตุการ์ณ่ไม่สงบ		
สวนยางพารา		
10,000 - 30,000 บาท	40	38.83
40,000 - 60,000 บาท	63	61.17
สวนผลไม้		
10,000 - 30,000 บาท	60	58.25
40,000 - 60,000 บาท	43	41.75

ตารางที่ 3 (ต่อ) แสดงข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบในการผลิตและการตลาด

ข้อมูล/รายการ	จำนวน (คน) N = 103	ร้อยละ
เลี้ยงสัตว์		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	68	66.01
10,000 – 30,000 บาท	35	33.99

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น โดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ

จากการศึกษาถึงผลกระทบต่อเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาที่ ตำบลธารโต อำเภอรือเสาะ จังหวัดยะลา ปี 2548 ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4)

พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็น โดยภาพรวม อันสืบเนื่องจากผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ เกษตรกรมีปัญหาในระดับมากในเรื่อง ความหวาดระแวง การเปลี่ยนแปลงของรายได้ การเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณี การเดินทาง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความแตกต่างทางศาสนา การเสนอข้อมูลข่าวสารของภาครัฐบาล การเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ คือมีค่าเฉลี่ยดังนี้ 3.82, 3.77, 3.67, 3.63, 3.63, 3.63, 3.56 และ 3.52 ตามลำดับ เกษตรกรมีปัญหาในระดับปานกลาง ในเรื่อง การกรีดยาง การว่างงาน การดูแลรักษาสวนยางพารา ความสัมพันธ์ระหว่างไทยมุสลิมและไทยพุทธ การเก็บเกี่ยวผลไม้ การดูแลรักษาสวนผลไม้ ตลาดการจำหน่ายผลไม้ ตลาดการจำหน่ายยางพารา ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างไทยพุทธและไทยมุสลิม การส่งเสริมอาชีพการเกษตร คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49, 3.36, 3.34, 3.28, 3.28, 3.26, 3.11, 2.88, 2.74, และ 2.73 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 รายการปัญหาความคิดเห็นโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ

รายการปัญหา	4	ระดับปัญหา			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยง เบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ปัญหา
		3	2	1			
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี	(X)		
1. การกรีดขง	68	26	9	-	3.49	.88	ปานกลาง
	(66.02)	(25.24)	(8.74)	(-)			
2. การดูแลรักษาสวนยางพารา	55	37	2	9	3.34	.89	ปานกลาง
	(53.40)	(35.92)	(1.94)	(8.74)			
3. ตลาดการจำหน่ายยางพารา	18	64	12	9	2.88	.80	ปานกลาง
	(17.48)	(62.14)	(11.65)	(8.73)			
4. การดูแลรักษาสวนผลไม้	55	33	2	13	3.26	1.00	ปานกลาง
	(53.40)	(32.04)	(1.94)	(12.62)			
5. การเก็บเกี่ยวผลไม้	57	31	2	13	3.28	1.00	ปานกลาง
	(55.34)	(30.10)	(1.94)	(12.62)			
6. ตลาดการจำหน่ายผลไม้	55	22	8	18	3.11	1.15	ปานกลาง
	(53.40)	(21.35)	(7.77)	(17.48)			
7. การเปลี่ยนแปลงของรายได้	79	24	-	-	3.77	.42	มาก
	(76.70)	(23.30)	(-)	(-)			
8. การส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	31	33	19	20	2.73	1.10	ปานกลาง
	(30.10)	(32.04)	(18.45)	(19.41)			
9. ความหวาดระแวง	89	11	1	2	3.82	.54	มาก
	(86.41)	(10.68)	(0.97)	(1.94)			
10. ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	87	11	1	2	3.63	.69	มาก
	(84.47)	(7.77)	(5.82)	(1.94)			
11. การเดินทาง	75	20	6	2	3.63	.69	มาก
	(72.82)	(19.42)	(5.82)	(1.94)			
13. การเปลี่ยนแปลงขนบ ธรรมเนียมประเพณี	75	25	-	3	3.67	.63	มาก
	(72.82)	(24.27)	(-)	(2.91)			

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงความคิดเห็นโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ

รายการปัญหา	4 มาก	ระดับปัญหา			ค่า เฉลี่ย (X)	ค่าเบี่ยง มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ปัญหา
		3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 ไม่มี			
14. การเปลี่ยนแปลง ความเป็นอยู่	72 (69.90)	16 (15.53)	12 (11.65)	3 (2.92)	3.52	.81	มาก
15. ความแตกต่างทาง ศาสนา	75 (72.82)	20 (19.42)	6 (5.82)	2 (1.94)	3.63	.69	มาก
16. ความสัมพันธ์ระหว่าง ไทยมุสลิมและไทยพุทธ	57 (55.34)	31 (30.10)	13 (12.62)	2 (1.94)	3.28	1.00	ปานกลาง
17. ภาษาในการสื่อสารระหว่าง ไทยพุทธและไทยมุสลิม	31 (30.10)	34 (33.00)	19 (18.45)	19 (18.45)	2.74	1.10	ปานกลาง
18. การว่างงาน	63 (61.17)	21 (20.39)	12 (11.65)	7 (6.79)	3.36	.94	ปานกลาง
19. การเสนอข้อมูลข่าวสาร ของภาครัฐบาล	64 (62.14)	33 (32.04)	6 (5.82)	- (-)	3.56	.61	มาก

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ

ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 5)

ความพึงพอใจของเกษตรกรจะอยู่ในระดับน้อย ในเรื่อง ความพึงพอใจการแก้ปัญหาของ
รัฐบาล ความพึงพอใจการตั้งศูนย์รับซื้อล่องกองและการช่วยเหลือของรัฐบาล คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
2.34 , 2.33 และ 2.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงความพึงพอใจของเกษตรกรโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ

รายการความพึงพอใจ		ระดับความพึงพอใจ				ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยง มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
		4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 ไม่มี			
1. การตั้งศูนย์รับซื้อล่องกอง	8 (7.77)	21 (20.39)	61 (59.22)	13 (12.62)	2.33	1.77	น้อย	
2. การช่วยเหลือของรัฐบาล	7 (6.79)	31 (30.10)	33 (32.04)	32 (31.07)	2.13	.94	น้อย	
3. การแก้ปัญหาของรัฐบาล	9 (8.73)	13 (12.62)	62 (60.20)	19 (18.45)	2.34	1.78	น้อย	

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความต้องการการช่วยเหลือของรัฐบาล

1. เกษตรกรส่วนใหญ่อยากให้แก้ไขเรื่องสภาพจิตใจของประชาชนในท้องถิ่น โดยด่วน เริ่มมีปัญหาค่าความการแบ่งแยกทางศาสนาในจิตใจของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม
2. เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่ารัฐบาลยังดูแลไม่ทั่วถึงและไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างเต็มที่
3. การเสนอข่าวสารที่ถูกต้อง แก่ประชาชนที่ พูด ฟัง ภาษากลางไม่ได้ เพราะประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่รับฟังข่าวสารปากต่อปาก ทำให้เข้าใจข่าวสารผิดได้
4. ต้องการให้รัฐบาลมาร่วมรับรู้กับความลำบากในการดำเนินชีวิต การทำมาหากิน ที่จะต้องหวาดกลัวอันตรายอยู่รอบข้างตลอดเวลา เพราะในปัจจุบันปัญหาเรื้อรังและเพิ่มมากขึ้น
5. เกษตรกรอยากให้เหตุการณ์สงบ โดยเร็ว และเหตุการณ์คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น
6. อยากให้รัฐบาลและเจ้าหน้าที่ทางราชการในพื้นที่ช่วยพัฒนาศักยภาพคุณภาพของการทำงาน หน้าที่ของตนเอง

วิจารณ์ผล

สภาพทั่วไปของเกษตรกร ที่รอกแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุ 30 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ ระดับการศึกษาชั้นประถม 4 มากที่สุด สถานภาพสมรสแล้ว เกษตรกรมีสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 1-3 คน กิจกรรมการเกษตรทำสวนยางพารา และสวนผลไม้ควบคู่กันไป การออกไปประกอบอาชีพของเกษตรกรทุกคนไม่เหมือนเดิม แรงงานที่ใช้ในการทำกิจกรรมทางการเกษตรจะใช้แรงงานในครัวเรือน ส่วนการกรีดยางในอดีตเมื่อไม่มีเหตุการณ์ความไม่สงบเกษตรกรจะเริ่มกรีดยางเวลา 01.00-02.00 นาฬิกา แต่เมื่อมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น เกษตรกรก็เปลี่ยนการกรีดยางมาเป็นเวลา 05.00-06.00 นาฬิกา แทน ซึ่งทั้งนี้จะส่งผลกระทบต่อรายได้ในครัวเรือนของเกษตรกร จากที่เคยมีรายได้จากการกรีดยางซึ่งเป็นพืชหลักในท้องถิ่น ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 70,000-90,000 บาทต่อปี กลับลดลงเป็น 40,000-60,000 บาทต่อปี เพราะเกิดจากเกษตรกรไม่กล้าที่จะออกไปประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ(ผู้จัดการ,2548) ส่วนรายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตร คือลองกอง ซึ่งเป็นผลไม้หลักและขึ้นชื่อของสามจังหวัดชายแดนใต้ รายได้อยู่ในช่วง 40,000-60,000 บาทต่อปี กลับลดลงเช่นกันเป็น 10,000-30,000 บาทต่อปี เพราะไม่สามารถระบายผลผลิตออกสู่ผู้บริโภคตามกลไกของตลาดได้ จะเห็นว่าสอดคล้องกับ(กรมส่งเสริมการเกษตร,2548) และรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ พืชไร่ พืชผัก ก็ประสบปัญหาลดลงเช่นกัน จากที่รายได้อยู่ในช่วง 10,000-30,000 บาทต่อปี เหลือต่ำกว่า 10,000 บาทต่อปี

ส่วนความคิดเห็นโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ มีผลต่อสุขภาพจิตของเกษตรกรมาก ก่อให้เกิดการหวาดกลัวต่ออันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สิน การว่างงาน การเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ การเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณี เช่นการประกอบพิธีทางศาสนา ล้วนส่งผลถึงความรู้สึกแตกแยกทางศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างไทยมุสลิมและไทยพุทธ จะสอดคล้องกับข้อมูลของ (กิตติ รัตนฉายา,2547)

สำหรับความพึงพอใจของเกษตรกร โดยภาพรวมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจในการตั้งศูนย์รับซื้อลองกองน้อย เพราะ ทางศูนย์รับซื้อจะมีการคัดขนาดลองกองเอาเฉพาะขนาด A ,B,C ซึ่งเป็นลองกองที่มีคุณภาพ ทำให้ต้องมีการคัดขนาดหลายรอบจนผลลองกองล่วงออกจากช่อได้ ซึ่งลองกองที่ร่วงก็จะเป็นลองกองขนาดตำรองลงมาไม่มีคุณภาพ ขายไม่ได้ราคา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทางภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะหาทางแก้ไขให้สถานการณ์ต่าง ๆ คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อรักษาสภาพจิตใจ และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (Conclusions and Recommendations)

การศึกษา ผลกระทบต่อเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาที่ ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ปี 2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ผลกระทบที่มีต่อเกษตรกรในด้านการเกษตรทั้งการผลิตยางพาราและการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนผลกระทบทางเศรษฐกิจและทางสังคมของเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ควบคู่กับการทำวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) การวิจัยเชิงสำรวจได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน แล้ววิเคราะห์สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบในการผลิตและการตลาด

สภาพทั่วไปของเกษตรกร ที่กรอกแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.4 อายุ 30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39 จะนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 50.4 ระดับการศึกษา ชั้นประถม 4 คิดเป็นร้อยละ 26.2 สถานภาพส่วนใหญ่สมรสแล้วคิดเป็นร้อยละ 69.90 เกษตรกรมีสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 57.28 กิจกรรมการเกษตรส่วนใหญ่ ทำสวนยางพาราคิดเป็นร้อยละ 53.39 การออกไปประกอบอาชีพของเกษตรกร ส่วนใหญ่ไม่เหมือนเดิม คิดเป็นร้อยละ 100 แรงงานที่ใช้ในการทำกิจกรรมทางการเกษตร จะใช้แรงงานในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 51.46 จากการกรีดยางในอดีตเมื่อไม่มีเหตุการณ์ความไม่สงบ เกษตรกรจะเริ่มกรีดเวลา 01.00-02.00 นาฬิกาคิดเป็นร้อยละ 49.51 แต่เมื่อมีเหตุการณ์ไม่สงบเกิดขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่ก็เปลี่ยนการกรีดยางมาเป็นเวลา 05.00-06.00 นาฬิกาแทน คิดเป็นร้อยละ 92.23 ซึ่งทั้งนี้ส่งผลกระทบต่อรายได้ในครัวเรือนของเกษตรกร จากที่เคยมีรายได้จากการกรีดยางซึ่งเป็นพืชหลัก ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 70,000-90,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 51.46 กลับลดลงเป็น 40,000-60,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 61.17 รายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตร อยู่ในช่วง 40,000-60,000 บาทต่อปีคิดเป็นร้อยละ 54.34 ก็ลดลงเป็น 10,000-30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 58.25 และรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ก็ลดลงเช่นกัน รายได้อยู่ในช่วง 10,000-30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 75.73 เหลือต่ำกว่า 10,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 66.01

ความคิดเห็นและความพึงพอใจของเกษตรกรโดยภาพรวม

เกษตรกรมีความคิดเห็นโดยภาพรวม อันสืบเนื่องจากผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ เกษตรกรมีปัญหาระดับมากในเรื่อง ความหวาดระแวง เฉลี่ย 3.82 การเปลี่ยนแปลงของรายได้ เฉลี่ย 3.77 การเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณี เฉลี่ย 3.67 การเดินทาง เฉลี่ย 3.63 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เฉลี่ย 3.63 ความแตกต่างทางศาสนา เฉลี่ย 3.63 การเสนอข้อมูลข่าวสารของภาครัฐบาล เฉลี่ย 3.56 การเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ เฉลี่ย 3.52 เกษตรกรมีปัญหาระดับปานกลาง ในเรื่อง การกรีดค่าง เฉลี่ย 3.49 การว่างงาน เฉลี่ย 3.36 การดูแลรักษาสวนยางพารา เฉลี่ย 3.34 ความสัมพันธ์ระหว่างไทยมุสลิมและไทยพุทธ เฉลี่ย 3.28 การเก็บเกี่ยวผลไม้ เฉลี่ย 3.28 การดูแลรักษาสวนผลไม้ เฉลี่ย 3.26 ตลาดการจำหน่ายผลไม้ เฉลี่ย 3.11 ตลาดการจำหน่ายยางพารา เฉลี่ย 2.88 ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างไทยพุทธและไทยมุสลิม เฉลี่ย 2.74 การส่งเสริมอาชีพ การเกษตร เฉลี่ย 2.73

ส่วนเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับน้อย ในเรื่อง การแก้ปัญหาของรัฐบาล เฉลี่ย 2.34 การตั้งศูนย์รับซื้อดองกอง เฉลี่ย 2.33 และการช่วยเหลือของรัฐบาล เฉลี่ย 2.13

เกษตรกรต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาล คือ ให้รีบแก้ไขเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นให้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น รักษาสภาพจิตใจของประชาชนในท้องถิ่น สร้างความสามัคคีระหว่างสองศาสนาภายในชุมชน เสนอข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้อง พัฒนาศักยภาพคุณภาพของการทำงานเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เพราะที่ผ่านมา เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่พอใจการแก้ปัญหาของรัฐบาล และคิดว่ารัฐบาลยังดูแลไม่ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางด้านสุขภาพจิต เช่น ความหวาดระแวงภัยทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน จากการถูกลอบทำร้ายจากผู้ก่อความไม่สงบ ดังนั้นรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรักษาจิตใจของเกษตรกรในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตลอดจนเร่งแก้ไขให้เหตุการณ์ไปในทางที่ดีขึ้น
2. โครงการสร้างการพัฒนาทางด้านการเกษตร เช่น เกษตรกรขาดความรู้ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมการแปรรูปผลผลิตที่ออกตามฤดูกาล เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรให้มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของตลาด
3. การที่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกแตกแยกทางสังคม บาดหมางกัน เช่น ในเขตชุมชนไทยพุทธ ห้ามไทยอิสลามผ่าน และตรงข้ามกับชุมชนไทยอิสลามก็ห้ามไทยพุทธผ่านเช่นกัน ดังนั้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาทางแก้ไขและเสริมสร้างความสามัคคีกันระหว่างสองศาสนาให้ยั่งยืนและถาวร

4. รัฐบาลควรที่จัดเตรียมพื้นที่ทำกินหรือจัดหางานให้กับเกษตรกรที่มารับจ้างกรีดยางหรือภูมิลำเนา นอกพื้นที่ ที่ต้องการย้ายออกนอกพื้นที่จากสามจังหวัดชายแดนใต้

ข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานวิจัย

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการตอบถามเพราะเกษตรกรมีทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิม จะใช้ภาษาที่แตกต่างกัน
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่ เนื่องจากบางพื้นที่ไม่สามารถเข้าไปได้เพราะเกิดปัญหาความไม่สงบ
3. ในแบบสอบถามน้อยเกินไป ควรตั้งคำถามระดับลึกเกษตรกรในจำนวนที่มากขึ้น และให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น ลูกจ้างที่มารับจ้างกรีดยาง พ่อค้าที่มารับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ผู้บริโภคผลผลิตทางการเกษตร สมาชิกครอบครัวของเกษตรกร

เอกสารอ้างอิง

กิตติ รัตนฉายา. 2537. **ดับไฟใต้**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2548. **ดับไฟใต้กับประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : ฐานการพิมพ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร 2548.ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก

<http://www.doae.go.th/centech/service/page06.html>. 14 พฤศจิกายน 2548.

กลุ่มวิจัยและประเมินผล.2548. “หยุดสกัดกั้น เมื่อคิดจะปลูกดอกทอง”.วารสารเศรษฐกิจการเกษตร.
51 (587):7

คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์วุฒิสภา.2547.[ออนไลน์] เข้าถึงได้
จาก : <http://www.fridaycollege.org>.

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ.2544.ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ความเป็นมา
อำเภอสำคัญทางภาคใต้.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

บัญญัติ ขย่วนและ เสกสิทธิ์ ปราบกฐี้อ. 2548.ปัญหาชายแดนใต้. วารสารสงขลานครินทร์.มหา
วิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.25 (250):23.

“บางกอก” 2548. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:<http://www.bangkokbiznews.com/2005/special/critical>.

ประนาถ พิพิธกุล.2548. “ยางพารา”.วารสารเศรษฐกิจการเกษตร. 51 (587):32.

“ผู้จัดการ”.2548. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:<http://www.manager.co.th/crime/viewNews.aspx?news>.

พรชัย วีระณรงค์.2548.“จากนาวิก บุญยรัตน์ คู่ผบ.ทบ.เทียบยุทธศาสตร์ทหาร-โจรใต้”.สยามรัฐ
สัปดาห์วิจารณ์. (1 ธันวาคม 2548) :4

“เพ็ญพิชญ์ เตียว”2548. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : [http:// www.thairath.co.th/index.php](http://www.thairath.co.th/index.php).

“มติชน”2548. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://www.matichon.co.th/matichon/matchon.php>.

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.2541. รายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง กฤตการณ์
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางการแก้ไข ครั้งที่ 2 , 20-21 พฤศจิกายน 2541. ปัตตานี:
สำนักพิมพ์ เอสพริ้นท์ จำกัด.

รุ่ง แก้วแดง. 2548. สงครามและสันติสุขชายแดนใต้. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.

สำนักงานเกษตรอำเภอธารโต จังหวัดยะลา.(ปป.ม.)

สำนักบริการวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2536.การศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยว
ภาคใต้ตอนล่าง จังหวัดสตูล ปัตตานี สงขลา ยะลา นราธิวาส 2536 . กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2545.ปัญหาชายแดนไทย-มาเลเซีย. 2545.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

องค์การบริหารส่วนตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา. 28 ตุลาคม 2548.

อিবรอม มะลูลิ้ม. 2539. ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลไทยกับมุสลิมประเทศไทย:กรณีศึกษากลุ่ม
มุสลิมในเขตจังหวัดชายแดนใต้.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์นันทา พับลิชชิ่ง จำกัด.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง ผลกระทบต่อเกษตรกรจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาที่
ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามทั้งหมดนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบในการผลิตและการตลาด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นโดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกร โดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบ

ปัญหาความไม่สงบ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความต้องการช่วยเหลือของรัฐบาล

2. กรุณาอ่านคำถามแต่ละข้อให้ละเอียด และตอบคำถามทุกข้อ

3. กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเป็นข้อมูลในการวิจัยและช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป ซึ่งไม่ทำให้เกิดผลเสียประการใดแก่ผู้ตอบแบบสอบถามนี้

4. โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงใน ( ) ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และเพิ่มข้อความลงในช่องว่าง

5. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและผลกระทบในการผลิตและการตลาด

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่าง ( ) หน้าข้อความหรือเติมคำลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความต้องการของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ศาสนา ( ) อิสลาม ( ) พุทธ ( ) อื่น ๆ.....

4. ระดับการศึกษา

( ) จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ( ) จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
( ) จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ( ) จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
( ) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ( ) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.)
( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท
( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

5. สถานภาพ

( ) โสด ( ) สมรส
( ) หย่าร้าง ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

ชาย.....คน หญิง.....คน

7. อาชีพการเกษตร (สามารถขีดถูกได้เกิน 1 ช่อง)

( ) ทำสวนยางพารา ( ) ทำสวนผลไม้
( ) เลี้ยงสัตว์ ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

8. จากปัญหาความไม่สงบการออกไปประกอบอาชีพ

( ) เหมือนเดิม ( ) ไม่เหมือนเดิม

9. ช่วงเวลากรีดยางในอดีตตอนเหตุการณ์สงบ เวลา.....นาฬิกา

ตั้งแต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ เวลา.....นาฬิกา

10. แรงงานที่ใช้ทำกิจกรรมทางการเกษตร

( ) ในครัวเรือน ( ) ในพื้นที่
( ) ในต่างถิ่น ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

11. รายได้จากกิจกรรมการเกษตรตอนเหตุการณ์ส่งบปี โดยประมาณ

สวนยางพารา

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 10,000 – 30,000 บาท
☐ 30,000- 60,000 บาท	☐ 60,000 - 90,000 บาท
☐ 100,000 บาทขึ้นไป	☐ อื่น ๆ (ระบุ.....)

ทำสวนผลไม้

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 10,000 – 30,000 บาท
☐ 30,000- 60,000 บาท	☐ 60,000 - 90,000 บาท
☐ 100,000 บาทขึ้นไป	☐ อื่น ๆ (ระบุ.....)

การเลี้ยงสัตว์

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 10,000 – 30,000 บาท
☐ 30,000- 60,000 บาท	☐ อื่น ๆ (ระบุ.....)

12. รายได้จากกิจกรรมการเกษตรตอนเหตุการณ์ส่งบปี โดยประมาณ

สวนยางพารา

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 10,000 – 30,000 บาท
☐ 30,000- 60,000 บาท	☐ 60,000 - 90,000 บาท
☐ 100,000 บาทขึ้นไป	☐ อื่น ๆ (ระบุ.....)

ทำสวนผลไม้

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 10,000 – 30,000 บาท
☐ 30,000- 60,000 บาท	☐ 60,000 - 90,000 บาท
☐ 100,000 บาทขึ้นไป	☐ อื่น ๆ (ระบุ.....)

การเลี้ยงสัตว์

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 10,000 – 30,000 บาท
☐ 30,000- 60,000 บาท	☐ อื่น ๆ (ระบุ.....)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น โดยภาพรวมอันสืบเนื่องจากผลกระทบปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านเห็นว่ารายการต่างๆ จากผลกระทบจากปัญหาความไม่สงบ ของท่านมีผลกระทบอยู่ในระดับนี้

รายการปัญหา	ระดับปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
ปัญหาทางเศรษฐกิจ				
1. การกรีดยาง.....				
2. การดูแลรักษาสวนยางพารา.....				
3. ตลาดการจำหน่ายยางพาราของท่าน.....				
4. การดูแลรักษาสวนผลไม้.....				
5. การเก็บเกี่ยวผลไม้.....				
6. ตลาดการจำหน่ายผลไม้ของท่าน.....				
7. การเปลี่ยนแปลงของรายได้.....				
8. การส่งเสริมอาชีพเกษตรกร.....				
9. การเปลี่ยนแปลงของการประกอบอาชีพการเกษตร.....				
ปัญหาทางสังคม				
10. ความหวาดระแวง.....				
11. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน.....				
12. การเดินทาง.....				
13. การเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณี.....				
14. การเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่.....				
15. การย้ายที่อยู่อาศัย.....				
16. ความแตกต่างทางด้านศาสนา.....				
17. ความสัมพันธ์ไทยมุสลิมและไทยพุทธ.....				
18. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ไทยพุทธและไทยมุสลิม.....				
19. การว่างงาน.....				
20. การเสนอข้อมูลข่าวสารของภาครัฐบาล.....				

